

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2000-2001

11 januari 2001

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR ECONOMIE, LANDBOUW, WERKGELEGENHEID EN TOERISME

Vraag om uitleg van de heer Johan De Roo tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Economie, Ruimtelijke Ordening en Media, over de oprichting van het 'Huis van de Onderneming'

Vraag om uitleg van de heer André-Emiel Bogaert tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Economie, Ruimtelijke Ordening en Media, over de Europese Industrie-/Energieraad van 5 december 2000 te Brussel

Vraag om uitleg van de heer Mathieu Boutsen tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Economie, Ruimtelijke Ordening en Media, over de LRM-gelden voor het LUC

Interpellatie van de heer Eddy Schuermans tot de heer Patrick Dewael, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Buitenlands Beleid en Europese Aangelegenheden, over de verhouding federale overheid-gewesten in het Airbusdossier

Met redenen omklede motie

Commissie voor Economie, Landbouw, Werkgelegenheid en Toerisme

Donderdag 11 januari 2001

VOORZITTER : De heer André-Emiel Bogaert

– *De vraag om uitleg wordt gehouden om 10.08 uur.*

Vraag om uitleg van de heer Johan De Roo tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Economie, Ruimtelijke Ordening en Media, over de oprichting van het Huis van de Onderneming

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer De Roo tot de heer Van Mechelen, Vlaams minister van Economie, Ruimtelijke Ordening en Media, over de oprichting van het Huis van de Onderneming.

De heer De Roo heeft het woord.

De heer Johan De Roo : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, in een krantenartikel las ik dat u in elke Vlaamse provincie een Huis van de Onderneming wil oprichten. De doelstelling van dit Huis van de Onderneming is het verlenen van eerstelijnsadvies aan ondernemingen en het doorverwijzen naar interne of externe diensten, op basis van het eenloketprincipe. U ziet hierin ook een grote inbreng van de GOM's. Aangezien de provincies een belangrijke financiële inbreng hebben in de GOM's, lijkt het me logisch dat de provincies nauw betrokken worden bij dit project.

In dat verband heb ik de volgende vragen. Gelet op de aanzienlijke bestuurlijke en financiële inbreng van de provincies in de GOM's ligt het voor de hand dat u over uw initiatief overleg zult plegen met de provincies. Is dit gebeurd ? Hebt u uw plannen voorgelegd aan of besproken met de gouverneur of met de deputatie ? Wat is het resultaat van dit overleg ? Wat zal de concrete inbreng zijn van de provincies in het toekomstige provinciale Huis van de Onderneming ? Is er nog verder overleg gepland met de provinciebesturen omtrent dat provinciale Huis van de Onderneming ?

Samengevat komen mijn vragen neer op het volgende. Wat zal de rol zijn van de bestaande GOM's bij de creatie van zo'n Huis van de Onderneming ? Wordt dat binnen dan wel buiten het kader van de GOM's gecreëerd ? Wat is de precieze relatie ?

De voorzitter : Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk Van Mechelen : Mijnheer de voorzitter, collega's, de oprichting van de Huizen van de Onderneming moet worden gezien in het kader van de reeds in de beleidsnota Economie aangekondigde herdefiniëring van het regionaal en het subregionaal economisch landschap, waarbij efficiëntie en effectiviteit belangrijke sleutelbegrippen zijn. Er werd hierbij vertrokken van de eindgebruiker, met name de klant.

Inzake het economisch beleid gaat het dan om de ondernemer. Voor deze ondernemer is het van het allergeenste belang dat de structuur van de economische instellingen zo transparant en laagdrempelig mogelijk wordt geconcipieerd. Momenteel is dit niet altijd het geval. Om dit te realiseren is het nodig dat een ondernemer in zijn nabije omgeving te rade kan gaan bij de Vlaamse overheid.

Het eerste aanspreekpunt wordt het Huis van de Onderneming, dat op subregionaal – dus provinciaal – niveau wordt georganiseerd. De doelstelling van deze instelling is tweërlei. Ten eerste is er de taak inzake eerstelijnsadvies en doorverwijzing naar externe actoren of specifieke diensten binnen de overheid. Ten tweede is er de eenloketfunctie inzake economisch beleid, met mogelijkheden tot prospectie en opvolging.

De verschillende Huizen van de Onderneming zijn in de filosofie van het akkoord van Leuven doemaatschappijen die hun adviesfunctie ten volle zullen opnemen. Achter deze Huizen van de Onderneming bevinden zich verschillende andere auto-

Van Mechelen

nome doe-maatschappijen die zich toeleggen op de zogenaamde backofficefuncties. In de eerste plaats is er een subsidieagentschap – in de vorm van de Nederlandse Senter-instelling – dat zich toelegt op de concrete afhandeling van subsidiedossiers. Daarnaast worden ook gesprekken gevoerd met onder meer het Vlaams Waarborgfonds met de bedoeling een tweede doe-maatschappij te creëren die zich bezighoudt met fondsenbeheer en kredietverstrekking.

Complementair ten opzichte van deze doe-maatschappijen worden er denk-units gedefinieerd. Die denk-units zullen zich op gewestelijk niveau bevinden. Ze worden geconcentreerd binnen de administratie Economie, die op deze wijze zou worden gereorganiseerd. Die administratie zal dan in de toekomst, meer dan vandaag het geval is, instaan voor beleidsvoorbereiding en beleidsevaluatie. Ze zal tevens de monitoring en de opvolging van de verschillende doe-maatschappijen op zich nemen. Ze zal verschillende instellingen organisch met elkaar verbinden, zodat men niet langer met vijf compleet los van elkaar staande provinciale entiteiten zit. In de plaats daarvan zal er een echt netwerk ontstaan, waarin die entiteiten zich op regionaal en subregionaal niveau op een efficiënte manier tot elkaar zullen verhouden.

Deze administratie kan voor haar basismateriaal terugvallen op een extern steunpunt Economie, dat nog zal worden opgericht. De bedoeling daarvan is om ook in Vlaanderen eindelijk fatsoenlijke data ter beschikking te krijgen, zodat er op een wetenschappelijk verantwoorde manier beleidsmaatregelen kunnen worden genomen.

Onze gereorganiseerde administratie Economie zal ook worden verbonden met de streekgebonden Huizen van de Streek. De Huizen van de Onderneming zijn echte doe-maatschappijen, die actief ondernemers gaan begeleiden. De Huizen van de Streek zullen denk-units zijn, die materiaal bij elkaar brengen voor het beleid. We denken daarbij aan de reorganisatie van de streekplatformen, de STC's, de Edufora, de Regionale Landschappen, enzovoort. Alles wat zich op streekniveau bezighoudt met beleidsvoorbereidend denkwerk, zou op die manier gereorganiseerd worden.

Op het vlak van de doe-maatschappijen, en meer bepaald de Huizen van de Onderneming, kunnen de huidige GOM's als vertrekpunt worden genomen. Op dit ogenblik subsidieert de Vlaamse overheid deze instellingen jaarlijks voor een totaal be-

drag van 280 miljoen frank, wat neerkomt op ongeveer 40 percent van de totale inkomsten die de GOM's momenteel ontvangen.

Naast deze GOM's is er ook nog de dienst Bedrijfsadvies van het VIZO, die zich toelegt op adviesverlening aan KMO's en zelfstandigen. Daarnaast zijn er ook nog negen regionale preventiecellen, die zich toeleggen op ondernemingen met minder dan vijftig werknemers, in tegenstelling tot de centrale commissie Preventief Bedrijfsbeleid, die ondernemingen vanaf vijftig werknemers begeleidt.

Deze drie instellingen – de GOM's, de dienst Bedrijfsadvies van het VIZO en de regionale preventiecellen – hebben één grote gemene deler: het verstrekken van advies en het doorverwijzen van Vlaamse ondernemers en ondernemingen. Het bundelen van deze eenheden in een Huis van de Onderneming zorgt er meteen voor dat de adviesfunctie in één instelling wordt ondergebracht. Op die manier wordt die herkenbaarder voor de Vlaamse ondernemer. Aangezien we dit op provinciaal niveau zullen doen, worden ze als het ware onze antennes in de verschillende provincies.

Naar analogie met deze Huizen van de Onderneming moeten we de Dienst Investeren in Vlaanderen uitbouwen tot het enige aanspreekpunt voor buitenlandse bedrijven die in Vlaanderen wensen te investeren. De nieuwe Huizen van de Onderneming en de GOM's zullen dan als backoffice fungeren van de DIV. Op complementaire markten kunnen ze eventueel wel actief zijn.

Er is uiteraard al heel wat overleg geweest. Op mijn kabinet is het vooral de heer Patrick De Klerck die zich met dit dossier bezighoudt. Hij heeft de vergaderingen geleid met de betrokken organisaties, met de regeringscommissarissen, met de administratie Economie en met de secretaris-generaal van het departement EWBL. Ook het overleg met de VVP is goed te noemen. Zo werden medewerkers van de VVP – directeur en stafleden – reeds verschillende keren op het kabinet ontvangen en werden kabinetsleden ook bij hen uitgenodigd om enkele thema's diepgaand te bespreken. Verder werd er een vergadering gehouden met de diensthouders Economie van de verschillende provincies, waarop het subregionaal en het regionaal economisch beleid werd besproken. Na een eerste overlegronde werd dus een nota opgesteld. Nu is er een nieuwe overlegronde.

De voorzitters van de GOM's werden reeds op het kabinet uitgenodigd om overleg te plegen over de

Van Mechelen

beleidsnota en over de te leggen accenten. Tot mijn spijt heb ik echter moeten vaststellen dat door allerlei omstandigheden de opkomst van de voorzitters van de GOM's gering was. Op het afgesproken uur was slechts één voorzitter aanwezig, namelijk de voorzitter van de GOM Limburg.

Inmiddels heb ik een aantal bilaterale gesprekken gevoerd, waarbij ik heb geprobeerd om de voorzitters van de verschillende GOM's afzonderlijk te ontvangen. De laatste persoon die ik – twee weken geleden – heb gezien, was de gouverneur van de provincie Antwerpen.

Over de concrete inbreng van de provincies in het Huis van de Onderneming wordt op 23 januari een bijkomende overlegvergadering georganiseerd met de VVP, de administrateurs-generaal van de GOM's en de bevoegde gedeputeerden. Het moet mogelijk zijn om dan al tot een zekere besluitvorming te komen. Dan kunnen we nagaan wanneer, waar en hoe we dit initiatief op termijn kunnen implementeren.

We zullen het overleg blijven aanzwengelen. Dit is immers de enige manier waarop we onze intentie om het subregionaal economisch beleid in Vlaanderen een nieuwe start te geven, met succes te kunnen afronden.

De voorzitter : De heer De Roo heeft het woord.

De heer Johan De Roo : Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik heb wel nog een bijkomende vraag. Met het Huis van de Onderneming wil men tot één loket komen, namelijk één economische adviesinstantie van formaat per provincie. Daarin zouden drie bestaande adviesinstanties worden samengebracht : de GOM's, de dienst Bedrijfsadvies van het VIZO en de preventiecel. Zal dit worden gekaderd binnen de GOM's of zal het losstaan van de GOM's ? Dit is me namelijk nog niet echt duidelijk.

Daarnaast is het me ook nog niet duidelijk wat uw visie is op de streekplatformen. Sommige ervan werken vrij goed. Het zou jammer zijn als dit instrument eventueel zou verdwijnen. Misschien kan dit Huis van de Economie ook een plaats bieden aan die streekplatformen. Het is natuurlijk wel zo dat men per provincie verschillende streekplatformen heeft.

Minister Dirk Van Mechelen : Het Huis van de Onderneming is een provinciale entiteit waarin de

drie zouden worden samengebracht. Daarbij moet ook worden onderzocht welke rol de provincies exclusief voor hun dienstverlening willen behouden. Dit zal provincie per provincie moeten gebeuren. In een aantal provincies zijn er immers studiediensten. In andere provincies zijn er geïntegreerde diensten binnen de GOM. In Limburg zitten ze binnen de GOM-werking. Daar moeten dus duidelijke afspraken worden gemaakt.

Het is de bedoeling dat elke GOM een soort center of excellence wordt in een bepaald domein voor de vier andere. Ik geef even een voorbeeld. Het volledige databeheer met betrekking tot onze bedrijventerreinen gebeurt momenteel door de vijf GOM's, die elk een verschillende werkwijze hantieren. Het is de bedoeling dat we voor één systeem kiezen. Vier GOM's zullen zich dus moeten aanpassen. Een van de vijf GOM's neemt dus eigenlijk de kruispuntbank voor zijn rekening, zodat de output op het niveau Vlaanderen ligt, terwijl de input gebeurt op het niveau provincie.

Wat de Huizen van de Streek betreft, gaan we ook na welke diensten we daar kunnen clusteren. Samen met minister Landuyt onderzoek ik hoe we de STC's kunnen integreren. Er zijn verschillende zaken die zich ook met beleid bezighouden. In 1998 werd het project centrummanagement gecreëerd. Een 23-tal centrummanagers werden inmiddels in het voorjaar 2000 aangesteld. In het ene geval opereren ze binnen het gemeentebestuur. In het andere geval opereren ze in het kader van een beroepsorganisatie. In het derde geval zitten ze als het ware op een eiland. Op het moment dat die man het licht uitdoet, is het ook gedaan met centrummanagement. Ook daar gaan we dus na hoe we dat kunnen clusteren zodat één plus één drie wordt. Dat is immers de bedoeling.

De voorzitter : De heer Laverge heeft het woord.

De heer Jacques Laverge : Ik heb nog een bijkomende vraagje in verband met de streekplatformen. Die streekplatformen hangen rechtstreeks af van het gewest. Ze werden opgericht en gepromoot door de vorige regering omdat een aantal lokale initiatieven via de geëigende structuren onvoldoende aan bod kwamen. Voormalig minister-president Van den Brande heeft daarom beslist om de streekplatformen op te richten om op die manier de vitale krachten van de regio te bundelen tot voorstellen inzake projectontwikkeling, die rechtstreeks verbonden zijn met die regio. Daarmee is men toen rechtstreeks naar het gewest getrokken. Ik heb dan de volgende vraag. Zal men die streekplatformen onderbrengen in elk provinciaal Huis

Laverge

van de Onderneming of zal dit een speerpunt van het gewest blijven ?

Minister Dirk Van Mechelen : Ik heb duidelijk gezegd dat de Huizen van de Streek naast de centrale administratie Economie komen te staan, die op dat vlak trouwens versterkt wordt. De Huizen van de Streek worden dus niet provinciaal georganiseerd, zoals de Huizen van de Onderneming. Ze zijn streekgebonden georganiseerd en fungeren op beleidsvoorbereidend vlak als antennes van de administratie Economie.

In het kader van het Strategisch Plan Ruimtelijke Economie, het fameuze SPRE, moet die administratie zich met veel meer bevoegdheden en beleidsdomeinen bezighouden dan vandaag het geval is. Momenteel is de administratie Economie immers vooral een subsidieorganisatie, en veel minder een beleidsvoorbereidende instantie, die de minister van Economie met data en met beleidsdocumenten ondersteunt.

Men krijgt dus een administratie Economie, met de Huizen van de Streek, die een centralisatie doet van alles met betrekking tot streekbeleid in het Leiedal, het Meetjesland, Antwerpen, de Kempen, Mechelen, enzovoort. In totaal zijn er zo zeventien. Die geven feedback aan de centrale administratie Economie en fungeren aldus als één grote denktank.

Daarnaast is er de doe-maatschappij, die provinciaal wordt georganiseerd als aanspreekpunt in het Huis van de Onderneming. Die heeft een aantal backofficefuncties. Het kan de administratie Ruimtelijke Ordening zijn, het kan de administratie Milieu zijn, en het kan ook de nieuwe doe-maatschappij Subsidiëring zijn. Die zal als aanspreekpunt fungeren om de dispatching te doen van de problemen van de onderneming.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *De heer Jacques Laverge treedt als voorzitter op.*

Vraag om uitleg van de heer André-Emiel Bogaert tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Economie, Ruimtelijke Ordening en Media, over de Europese Industrie-/Energieraad van 5 december 2000 te Brussel

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Bogaert tot de heer Van Mechelen, Vlaams minister van Economie, Ruimtelijke Ordening en Media, over de Europese Industrie-/Energieraad van 5 december 2000 te Brussel.

De heer Bogaert heeft het woord.

De heer André-Emiel Bogaert : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, op 5 december 2000 vond de Europese Industrie-/Energieraad plaats te Brussel. In de voormiddag stond de bespreking en de aanvaarding van de conclusies met betrekking tot het document 'Innovatie in een kenniseconomie' op het programma. Het innovatiebeleid is duidelijk een Vlaamse bevoegdheid. Voor dit beleid tekenen de Europese instanties een algemeen plan uit, waarop men kan inspelen. De concrete invulling gebeurt door de regionale beleidsinstanties. Daarvoor krijgen de regio's een bepaalde financiële steun. Ik vermeld als voorbeeld het operationeel programma MKP, waarvoor 2,4 miljoen euro EFRO-steun werd uitgetrokken. Dit programma is gericht op het verstevigen van het concurrentievermogen van KMO's, via het voortdurend bevorderen van technologische innovatie. Onlangs werden er in Vlaanderen 50 innovatieprojecten goedgekeurd ter afsluiting van dit programma.

Ik zou het logisch vinden dat de gewesten op een volwaardige manier worden betrokken bij de voorbereiding van de Europese standpuntenbepaling. Ik vraag de minister dan ook op welke manier hij betrokken werd bij de voorbereiding van de Industrietop van 5 december 2000. Was de minister daar aanwezig en welke concrete inbreng heeft hij of een vertegenwoordiger van het Vlaams Gewest gehad bij de bespreking ? Welke opmerkingen formuleerde de Vlaamse regering via haar vertegenwoordiger in de Europese Raad bij de conclusies uit het document 'Innovatie in een kenniseconomie' ?

In deze conclusies roept men de lidstaten op om prioritaire actiegebieden te identificeren en benchmarking te bevorderen. Benchmarking heeft betrekking op het vergelijken van beleidspraktijken tussen de verschillende lidstaten om te kunnen leren uit ervaringen van anderen. Welke prioritaire actiegebieden zal de minister in dat domein ontwikkelen ? Hierbij is ook de tijd van belang. Op welke manier zal men het proces van benchmarking in Vlaanderen uitwerken ?

Als ik me niet vergis, heeft de minister bij de begrotingsbespreking in deze commissie gezegd dat vergelijkende statistische macro- en micro-econo-

Bogaert

mische cijfers zouden worden geproduceerd om naar voorbeeld van Nederland een jaarlijkse 'concurrentietoets' te kunnen opstellen. Hoever staat het daarmee ?

In de conclusies van het document roept men op de regelgeving voor bedrijven te vereenvoudigen. Hoe zal de minister dat in Vlaanderen realiseren ? Bovendien roept men in het document op om enkel de sectoren met de grootste risico's te subsidiëren met overheidsgeld. Welke zijn die sectoren en hoe denkt de minister deze aanbeveling uit te voeren ?

Over de opname van kwantitatieve doelstellingen in de conclusies over concurrentievermogen en innovatie zou nog een discussie aan de gang zijn in de Europese Raad. Werd hierin vooruitgang geboekt op 5 december 2000 ? Welke kwantitatieve voorwaarden hebben wij daar voorgesteld en waarom ?

Ten slotte beklemtoon ik dat niet enkel de vertegenwoordiging van de Vlaamse minister bij de Europese besluitvorming is vereist, maar ook het voorafgaand informeren en raadplegen van het Vlaams Parlement. De rapportering ex post aan het Vlaams Parlement kan trouwens beter.

De voorzitter : Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk Van Mechelen : Mijnheer de voorzitter, collega's, op de Europese Industrie-/Energie-raad van 5 december 2000 te Brussel is geen formeel debat gevoerd over innovatie en industrieel concurrentievermogen. Het stond wel op de agenda, maar het is niet doorgegaan, omdat bij wijze van informeel debat tijdens het diner dat voorafging aan de Raad er een gedachtewisseling was. Hieruit bleek dat het Frans voorzitterschap er de voorkeur aan gaf naast de aanwezige ministers van industrie, vooral de aanwezige vertegenwoordigers van innovatieve topbedrijven aan het woord te laten. Er heeft een debat plaatsgevonden onder meer onder impuls van de bij de materie betrokken Europees Commissarissen, waaronder de heer Busquin. Op de formele ministerraad is dat agendapunt dan ook niet behandeld, maar heeft men gewoon de conclusies van het zojuist vermelde debat meegedeeld.

Er waren vijf conclusies. Ten eerste moet de Europese Unie de achterstand op het gebied van innovatie en industrieel concurrentievermogen tegen-

over Japan en de VS inhalen. Ten tweede moeten de ondernemers worden gestimuleerd tot het omvormen van de Europese Unie tot de meest concurrerende en dynamische kenniseconomie van de wereld. Ten derde moet de band tussen de verschillende ondernemingen, de overheid en de universiteiten worden versterkt om op die manier een samenleving te creëren die openstaat voor innovatie. Ten vierde moet men bijzondere aandacht besteden aan de intellectuele eigendom en het Europees patent. Ten vijfde moet men competitieve en kwalitatieve doelstellingen formuleren voor het voeren van een innovatiebeleid. Dat deze door de Raad van Industrie formeel aanvaarde conclusies het voorwerp uitmaken van de opdracht van de bevoegde commissarissen om uiteindelijk initiatieven voor de lidstaten te ontwikkelen, spreekt voor zich.

Ik zal nu antwoorden op uw concrete vragen. U vroeg op welke manier het overleg gebeurt in een Raad van Industrie. De kern van het debat van 5 december 2000 ging over het al dan niet tijdelijk of definitief verlengen van de mogelijkheid voor de lidstaten om de scheepsbouw verder te ondersteunen. In dit vreselijke debat waren er twee kampen, namelijk enerzijds de grote landen zoals Duitsland, Frankrijk en Spanje en anderzijds een aantal kleinere lidstaten waaronder België, Nederland, Zweden en Denemarken. Wij verdedigden het standpunt dat de beslissing van een aantal jaren geleden om nu eindelijk met dat systeem van scheepsbouw komaf te maken, moet worden gehandhaafd. De grotere landen probeerden dat systeem echter nieuw leven in te blazen. Voor een dergelijke beslissing is unanimitéit nodig, en die was er niet, omwille van het verzet van de kleine lidstaten. Er is bijna drie uur over gedebatteerd en de vergadering is verschillende malen geschorst zodat het Frans voorzitterschap kon proberen een tekstueel vergelijk te bereiken. Dat is uiteindelijk ook gelukt en in die tekst staat duidelijk dat het systeem van de scheepskredieten moet stoppen.

Hoe worden dergelijke zittingen formeel voorbereid in het federale België ? Het gebeurt via samenwerkingsakkoorden waarin afspraken worden gemaakt met de gewesten en de gemeenschappen om op die manier een Belgisch standpunt voor te bereiden. De Europese ministerraden werden daarvoor opgedeeld in vier verschillende categorieën, conform de bevoegdheidsverdeling tussen de federale en regionale overheden. Zo behandelen de raden uit categorie 1 bijna uitsluitend federale bevoegdheden. Er is bijvoorbeeld de raad Algemene Zaken, waaraan enkel de ministers van Buitenlandse Zaken van de lidstaten deelnemen. De raden uit categorie 4 hebben bijna uitsluitend be-

Van Mechelen

trekking op bevoegdheden van de regio's, zoals bijvoorbeeld cultuur. In dat verband is er dus bijna uitsluitend overleg tussen de gemeenschappen.

De Raad van Industrie behoort tot categorie 3. In deze categorie treedt steeds een regionaal minister op als delegatieleider van de lidstaat België. De federale overheid heeft in deze categorie van raden het bijzitterschap. De federale minister van Economie of zijn vertegenwoordiger kan dus als bijzit optreden. Tussen de regio's is een beurtrol opgesteld, waarbij een beurt loopt over een periode van zes maanden, zodat elke regio evenwaardig aan bod komt bij het vertegenwoordigen van België op de Europese ministerraden. In de afgelopen achttien maanden ben ik ervan overtuigd geraakt dat dit een slecht systeem is en dat we dit dus opnieuw moeten bekijken.

In Lissabon was ik aanwezig als minister van Wetenschapsbeleid, in Brussel als minister van Economie op de Raad van Industrie en onder het Zweeds voorzitterschap ben ik aanwezig als minister van Cultuur en Media. Uiteindelijk komt dat erop neer dat men ergens steeds van nul moet beginnen. Dat bevordert de efficiëntie natuurlijk niet, omdat woordvoerders te weinig continuïteit in hun optreden kunnen inbouwen. Ik heb dus serieuze vragen bij dit systeem. Tijdens het Zweeds voorzitterschap leidt het Waals Gewest trouwens de Belgische delegatie op de Raad van Industrie, ter voorbereiding van het Belgisch voorzitterschap in de tweede helft van volgend jaar.

Onafhankelijk van de vraag welke regio op een bepaald ogenblik de lidstaat België vertegenwoordigt in de Raad van Industrie, zal de Belgische delegatieleider steeds het gecoördineerd Belgisch standpunt, namelijk het compromis tussen het federaal en regionaal standpunt, verdedigen. Die afspraak is voor alle Europese raden gemaakt. Het standpunt wordt intern voorbereid en vervolgens extern verwoord door de minister van dienst. Daarom is in het federaal ministerie van Economische Zaken de Interministeriële Economische Commissie, de IEC, actief, waarin de bevoegde federale en regionale administraties samenkomen om een gecoördineerd Belgisch standpunt te bepalen over de Europese en internationale economische dossiers. Via dit geïnstitutionaliseerd overleg ter voorbereiding van elke Raad van Industrie en de daaraan voorafgaande vergaderingen van de raadswerkgroepen, brengt Vlaanderen op structurele wijze zijn desiderata in en legt het eigen klemtonen, ongeacht welke regio het Belgisch standpunt vertolkt. Dit is dus ook ge-

beurd voor de Raad van Industrie van 5 december 2000, waar ik als Belgisch delegatieleider het standpunt vertolkte en waar vanzelfsprekend ook onze Vlaamse accenten zijn vermeld.

Tijdens de voorbereiding van die raden heb ik vastgesteld dat de administratie Economie niet in staat was het Vlaams standpunt met de nodige slagkracht te verwoorden. We hebben dan met het akkoord van de minister van Openbaar Ambt, Financiën en Begroting de administratie Economie kunnen versterken om het Europees beleid van nabij en continu te kunnen opvolgen.

Met betrekking tot het debat over innovatie en competitiviteit hadden de gedachtewisseling en de hoorzitting met topbedrijfsleiders en topverantwoordelijken van verschillende Europese organisaties de bedoeling een aantal knelpunten en uitdagingen in kaart te brengen en op die manier het concurrentievermogen binnen de Europese Unie te versterken. Ik denk dat dit is gebeurd. Hierover bestaat een bijzonder lijvig, maar tevens bijzonder interessant document dat ik gerust eens ter beschikking van de commissie wil stellen.

Ik zal nu antwoorden op uw vraag over de prioritaire actiegebieden. Vlaanderen onderschrijft ten volle dat we van de Europese economie de meest dynamische en concurrerende kenniseconomie moeten maken. We zullen dat dan ook ondersteunen vanuit de Vlaamse regering. Ik heb hier een hele reeks van initiatieven waaruit ik twee voorbeelden zal geven. Het actieprogramma in verband met levenslang leren past volledig in deze doelstelling. Het Digitaal Actieplan dat de Vlaamse regering in december 2000 goedkeurde en dat als doel heeft binnen een e-Europa een e-Vlaanderen te creëren, moet ook in deze context worden bekeken. Het is de bedoeling de kloof met de VS te dichten.

In het Digitaal Actieplan hebben we een viertal nieuwe initiatieven uitgewerkt, waarvan verschillende te maken hebben met het opmaken van aan Vlaanderen aangepast statistisch materiaal. Zo kunnen we uiteindelijk te weten komen hoeveel mensen in Vlaanderen over een internetaansluiting beschikken en in welke mate onze KMO's mee zijn met de ICT-evolutie. Daarvoor zijn trouwens een aantal aanbestedingen gebeurd die vorig jaar zijn vergund. De resultaten van de onderzoeken naar aanleiding van dit alles zullen ons in de periode van mei tot augustus 2001 bereiken.

Ik zal nu even dieper ingaan op het benchmarking-proces. Dat is al enige tijd geïntroduceerd als pro-

Van Mechelen

cedure in het Europees beleid. Het wordt echter pas sinds de Europese Raad van Lissabon in maart 2000 ook gepromoot als horizontale benadering voor vier belangrijke beleidsdomeinen, namelijk sociale cohesie, tewerkstelling, economische hervorming en innovatie. We hebben in Lissabon trouwens ook zeer lang gepraat over hoe en in welke mate we die benchmarking werkelijk gestalte zouden kunnen geven.

Het proces van benchmarking houdt in dat we een soort scorebord maken waarop de relatieve positie van landen onderling wordt weergegeven en dat er een methode wordt ontwikkeld waardoor de zwakke en sterke kanten van een bepaald economisch bestel kunnen worden aangeduid. Zo kan men prioritair in bepaalde domeinen ingrijpen om te remediëren. De methode van benchmarking is uiteraard voor heel wat verbetering vatbaar. Er is trouwens afgesproken de verschillende lidstaten bij heel die zaak nauwer te betrekken.

In een benchmarkingstudie is het statistisch materiaal van essentieel belang. Er waren nogal wat vragen over de waarde van die gegevens, omdat men zich in de context van ICT en innovatie niet kan permitteren met verouderd materiaal te werken. Het materiaal moet uiterst recent zijn om in benchmarking de juiste accenten te kunnen leggen, omdat evoluties op bepaalde gebieden zeer snel kunnen gebeuren. De explosieve toename van GSM- en internetgebruik die we in 2000 hebben gekend is daar een voorbeeld van.

U vroeg ook naar de doelstellingen van het benchmarkingproces en naar de mogelijkheden om dat proces te versnellen. Tijdens de Europese Raden van Lissabon en Feira werd afgesproken om een jaarlijkse voorjaarsbijeenkomst van de Europese Raad te organiseren om economische en sociale vraagstukken te bespreken. De commissie zal er op basis van gezamenlijk vastgestelde structurele indicatoren en syntheseverslagen de vorderingen op het vlak van innovatie, concurrentievermogen en ondernemingsbeleid ter bespreking voorleggen.

Ook op Belgisch niveau hebben we via ons eigen overlegsysteem gepleit voor een verfijning van de methodes voor overleg tussen de regio's. De federale premier heeft na de Top van Lissabon immers aangekondigd om ook binnen België benchmarking op gang te trekken tussen de gewesten. Daardoor zal Vlaanderen zich kunnen positioneren in België. Het spreekt vanzelf dat we daarvoor Vlaams statistisch materiaal nodig hebben.

De voorzitter : De heer Bogaert heeft het woord.

De heer André-Emiel Bogaert : Mijnheer de voorzitter, ik dank de minister voor zijn uitgebreid en goed onderbouwd antwoord op de vragen. Het innovatiebeleid is van groot belang voor Vlaanderen en voor het Vlaams Parlement. Het is immers een duidelijk afgebakende Vlaamse bevoegdheid, wat een uitzondering is.

Mijnheer de minister, ik meen me te herinneren dat een punt op de agenda van de Europese Raad luidde : 'de bespreking van en het trekken van conclusies uit het document 'Innovatie in een kenniseconomie'. ' Uit uw antwoord begrijp ik dat het bestaande systeem van de Raden niet optimaal werkt en voor verbetering vatbaar is. De werkzaamheden bestonden voornamelijk uit hearings van CEO's en uit besprekingen over het al dan niet opnieuw invoeren van een systeem van scheepkredieten. Uit uw inhoudelijk heel sterk antwoord heb ik niet kunnen opmaken of de Raad voor Industrie voldoende tijd had om de agenda af te werken en het document over de innovatie in een kenniseconomie voldoende grondig te bespreken.

Ik heb dus nog een bijkomende vraag. Werd dit belangrijke document grondig besproken en werden unanieme conclusies getrokken ?

Minister Dirk Van Mechelen : Mijnheer Bogaert, ik herhaal dat hierover tijdens de Raad van Industrie geen formeel debat werd gevoerd. Wel werd afgesproken dat dit punt tijdens elke Raad van Industrie opnieuw op de agenda zal staan in het licht van het benchmarkingproces. Tijdens de Raad waren niet minder dan drie Europees Commissarissen aanwezig die verantwoording dienden af te leggen over de diverse agendapunten.

Ik herhaal nogmaals dat geen formeel debat werd gevoerd over het document van de ambtenaar waaruit ik u een aantal conclusies heb voorgelezen. Vanzelfsprekend heeft niemand problemen gemaakt van de conclusies : er werd akte van genomen. Het document is trouwens voornamelijk beschrijvend, er worden heel weinig acties in voorgesteld. Het is de bedoeling om de Europees Commissarissen toe te laten om op basis van de conclusies van het document voorstellen te doen op de Europese Raden.

Voor de vergadering was een voormiddag uitgetrokken, maar ze heeft geduurd tot halfdrie. Het heeft tijd gekost om een compromis te bereiken over de scheepskredieten. Bijgevolg werd de nota over innovatie niet besproken. Het thema zal op-

Van Mechelen

nieuw worden besproken tijdens het Zweeds voorzitterschap van de EU. Ongetwijfeld zullen we het er ook over hebben tijdens het Belgische voorzitterschap.

Ik heb ondervonden dat deze problematiek niet enkel moet worden besproken tijdens de Raad van ministers van Wetenschapsbeleid, maar veel diepgaander besproken zou kunnen worden onder impuls van GAGO.

Deze aangelegenheid krijgt zeker een vervolg. Ik zal het document ter beschikking stellen van deze commissie, want het is heel interessante literatuur.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *De heer André-Emiel Bogaert, voorzitter, treedt opnieuw als voorzitter op.*

Vraag om uitleg van de heer Mathieu Boutsen tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Economie, Ruimtelijke Ordening en Media, over de LRM-gelden voor het LUC

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Boutsen tot de heer Mechelen, Vlaams minister van Economie, Ruimtelijke Ordening en Media, over de LRM-gelden voor het LUC.

De heer Boutsen heeft het woord.

De heer Mathieu Boutsen : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik stel deze vraag naar aanleiding van een hoofdartikel dat op het einde van vorig jaar in het Belang van Limburg verscheen. Het onderwerp daarvan betrof LRM-middelen voor het LUC. De minister-president is immers van plan om enkele miljarden te gebruiken voor de ontwikkeling van een kenniscentrum bij de universiteiten van Diepenbeek en Maastricht. Het geld zou worden gebruikt voor de uitbouw van de infrastructuur en om te investeren in onderzoeksprojecten, kennistechnologie en onderwijs. De financiering van deze Transnationale Universiteit Limburg, TUL, gebeurt op basis van een 40/60-verhouding tussen Vlaanderen en Nederland.

Mijnheer de minister, zal Nederland een gelijkaardige investering doen aan de hand van dezelfde verhouding, wat neerkomt op ongeveer 6 miljard

frank ? Komt het kenniscentrum in Nederlands of in Belgisch Limburg te liggen ? Wordt het misschien opgesplitst in een Nederlandse en een Vlaamse tak ?

Volgens de LRM-statuten kunnen LRM-middelen slechts worden aangewend voor investeringen die de Belgisch-Limburgse economie ten goede komen. Heeft de Vlaamse regering de garantie gekregen dat deze middelen effectief in Belgisch Limburg zullen worden besteed en dat de Nederlandse overheid een gelijkwaardig deel van de investeringen in het kenniscentrum voor haar rekening neemt ?

De voorzitter : Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk Van Mechelen : Mijnheer de voorzitter, als minister van Economie ben ik slechts zijdelings betrokken bij deze zaak, omdat ik voogdijminister ben van de Limburgse Reconversie maatschappij. Het inhoudelijke debat wordt geleid door mijn collega, de minister van Onderwijs.

Het LUC en de Universiteit van Maastricht hebben inderdaad samen de Transnationale Universiteit Limburg, TUL, opgericht. Ik meen dat men nog op zoek is naar een goede naam voor de instelling. Het is de bedoeling dat de TUL in een eerste fase onderwijs inricht, onderzoek verricht en maatschappelijke dienstverlening verschaft op het vlak van levenswetenschappen, informatica, wiskunde, kennistechnologie, informatie- en communicatietechnologie en onderwijskunde.

Op 15 december 2000 hebben de Nederlandse en Vlaamse regeringen hun goedkeuring gegeven aan het ontwerp van verdrag tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de Vlaamse Gemeenschap over de Transnationale Universiteit Limburg en aan de bijbehorende toelichtende nota. De Vlaamse regering heeft de Vlaamse minister van Onderwijs gemachtigd om het verdrag te ondertekenen, op voorwaarde dat de federale minister van Buitenlandse Zaken binnen een maand, te rekenen vanaf de officiële mededeling, geen bezwaar heeft geformuleerd. De ondertekening van het verdrag is gepland op 18 januari.

Met het verdrag erkennen de twee overheden de TUL, elk volgens hun eigen regelgeving, als een universiteit. Door het samenwerkingsverdrag kunnen de Openbare Universiteit van Maastricht en het Limburgs Universitair Centrum samen een transnationale universiteit uitbouwen. Met deze universiteit wordt ingespeeld op de groeiende in-

Van Mechelen

ternationalisering van het universitair onderwijs en op de vorming van een Europese kennisunie. Dit betekent dat de ervaringen die bij de uitbouw van de TUL worden opgedaan van groot belang zijn voor de gehele Europese Unie. De universiteit heeft bijgevolg een Europese voorbeeldfunctie te vervullen.

Intussen hebben beide universiteiten de rechtspersoon TUL naar Nederlands recht opgericht. Volgend academiejaar wordt de unieke samenwerking concreet. Vanaf september 2001 kan het volledige curriculum van kennistechnologie en onderwijskunde er worden gevolgd. Hierdoor zal Limburg over enkele jaren ongetwijfeld een hoog aantal gediplomeerden voor hoogtechnologische sectoren tellen, wat essentieel is voor de uitbouw van de Vlaamse kennistechnologie. Deze kennis zal niet enkel een spin-off tot gevolg hebben in Limburg, maar in heel Vlaanderen. Op middellange termijn zal ook een afdeling of school voor levenswetenschappen worden uitgebouwd, waaronder diverse disciplines kunnen ressorteren.

Deze immateriële strategie kan uiteraard niet zonder financiële input. Daarom worden reguliere middelen van de Vlaamse Gemeenschap ingezet. Met name het budget van de minister van Onderwijs wordt hiervoor aangesproken. De middelen dekken de exploitatie- en investeringskosten van de TUL. Uiteraard gebeurt dit alles aan de hand van dezelfde voorwaarden die gelden voor de andere Vlaamse universiteiten. Ook wordt aan de TUL een specifiek onderzoeksbudget toegekend. Voor de vaststelling van de hoogte van deze Vlaamse subsidies is de nationaliteit van de ingeschreven studenten richtinggevend.

Volgens de eerste berekeningen zullen deze Vlaamse middelen niet volstaan om de nodige nieuwe infrastructuur uit te bouwen. Bijkomende impulsfinanciering zal bijgevolg nodig zijn. Op basis hiervan zullen de minister-president, de minister van Onderwijs en ik overleggen of het nodig is om ook een deel van de nog beschikbare reconversiemiddelen voor Limburg aan te spreken. We menen dat een investering in de TUL op korte termijn een belangrijk maatschappelijk rendement kan opleveren. We zijn er bovendien rotsvast van overtuigd dat vooral op lange termijn heel wat spin-offs in het regionaal bedrijfsleven mogen worden verwacht. Die kunnen zeker leiden tot een versterking van de provincie Limburg. De inzet van de financiële middelen kadert dan ook volledig in de

strategie die tijdens de Top van Lissabon naar voren werd gebracht.

De recente ondertekening van de notariële akte van de Stichting Transnationale Universiteit Limburg was voor de ministers een gelegenheid om hun engagement bekend te maken inzake bijkomende financiering. Er wordt gedacht aan een kapitaalsvermindering van de LRM. De eerste schattingen wijzen op de nood aan 2,5 tot 3 miljard frank voor een periode van tien jaar. Voor deze kapitaalsvermindering is uiteraard een beslissing van de voltallige Vlaamse regering nodig. Nadien moet een afzonderlijk protocol tot uitvoering worden afgesloten met de LRM. Te gepasten tijde kunnen de beheerders van de transnationale universiteit bepalen hoe de middelen zullen worden ingezet en aangewend.

Er worden diverse formules om middelen beschikbaar te stellen, onderzocht. Zo wordt onder meer gedacht aan een endowment-fonds, want een dergelijke formule wordt in het buitenland reeds toegepast. We onderzoeken of die ook voor ons geschikt is.

Ik wil erop wijzen dat niet enkel de overheid de financiële verantwoordelijkheid zal dragen, we verwachten dat ook het bedrijfsleven een financiële inbreng zal doen. Veel topscholen op wereldniveau worden gemengd gefinancierd. Bovendien wordt een aantal uitsluitend met privé-middelen gefinancierd. In Vlaanderen kennen we reeds het model van de Vlerick Hogeschool, waarvan de financiering voor een heel groot deel berust op de inbreng van privé-middelen. De financiële inbreng van de bedrijven voor de TUL wordt geschat op 500 miljoen frank tot 1 miljard frank op tien jaar tijd. Het spreekt vanzelf dat minister Vanderpoorten aan de nieuwe verantwoordelijke van de stichting een gedetailleerd businessplan heeft gevraagd. Dat plan moet ons toelaten de financiële nood correct in te schatten.

Als we financiële middelen van de LRM zouden aanwenden voor de financiering van de TUL, moeten we vanzelfsprekend op voorhand de garantie krijgen dat ze worden gebruikt in Belgisch Limburg en dat ze ten goede komen aan de Limburgse samenleving en de algemene ontwikkeling van de provincie, want dat is de doelstelling van de LRM.

Dit lijkt me een bijzonder goede manier om de LRM-gelden goed te investeren in de provincie Limburg. De eerste opdracht van de LRM is het leveren van risicokapitaal. U weet over hoeveel middelen de LRM beschikt : ze volstaan in dit geval

Van Mechelen

niet. Het is een verrijking voor de provincie dat men gelden gebruikt voor de verbetering van de kennis.

De voorzitter : De heer Boutsen heeft het woord.

De heer Mathieu Boutsen : Ik dank de minister voor zijn antwoord. Ik ben blij te horen dat men die gelden zal gebruiken voor Limburg. Zal Nederland dezelfde inspanningen doen voor de uitbouw van de TUL ?

Minister Dirk Van Mechelen : Dat is het geval. De eerste ramingen wijzen op een nood van ongeveer 2,5 tot 3 miljard frank voor een periode van tien jaar.

De heer Mathieu Boutsen : Dat is het geld dat de LRM wil investeren ?

Minister Dirk Van Mechelen : Dat is juist.

De heer Mathieu Boutsen : Zal Nederland gelijkwaardige inspanningen leveren ?

Minister Dirk Van Mechelen : Ja. Het spreekt vanzelf dat de 60/40-verhouding van kracht blijft. Onze investeringen met LRM-gelden in infrastructuur moeten in Limburg gebeuren. Dit laatste maakt het voorwerp uit van het protocol tussen de LRM en de Stichting Transnationale Universiteit van Limburg. In uitvoering van de huidige beheersovereenkomst met de LRM moeten we de maatschappij een machtiging geven om dat te mogen doen. Het lijkt me een goede deal.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Interpellatie van de heer Eddy Schuermans tot de heer Patrick Dewael, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Buitenlands Beleid en Europese Aangelegenheden, over de verhouding federale overheid-gewesten in het Airbusdossier

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Schuermans tot de heer Patrick Dewael, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Buitenlands Beleid en Europese Aangelegenheden, over

de verhouding federale overheid-gewesten in het Airbusdossier.

Minister Van Mechelen antwoordt namens minister-president Dewael.

De heer Schuermans heeft het woord.

De heer Eddy Schuermans : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, ik twijfel niet aan de deskundigheid van minister Van Mechelen. Onze invalshoek bij de bespreking van dit probleem is echter niet het economisch en wetenschappelijk beleid. Ik wil hier de verhouding tussen het Vlaams Gewest en de andere gewesten en de verhouding tussen het Vlaams Gewest en de federale overheid ter discussie stellen. Het is dus in de eerste plaats de taak van de minister-president om het daarover hier te hebben. Het is zijn taak om te waken over die verhoudingen.

In het federale parlement is ook over deze aangelegenheid gedebatteerd, en daar beantwoordde de eerste minister namens de regering de vragen van de volksvertegenwoordigers van verscheidene fracties. De heer Verhofstadt heeft zijn verantwoordelijkheid genomen ; ik betreur dat dit hier niet gebeurt. Ik voeg daar nog aan toe dat de heren Loones en Denys over specifieke aspecten van dit dossier al actuele vragen hebben gesteld aan minister Van Mechelen. Ze hebben toen hun ongenoeven over de gang van zaken geventileerd.

De discussie is op 28 november in het federale parlement gevoerd. Eerste minister Verhofstadt heeft toen aangekondigd dat de daaropvolgende vrijdag de federale regering een beslissing zou nemen. Hij kondigde toen aan dat de federale overheid voor het Airbus-programma 5 tot 7 miljard frank zou uittrekken, bovenop wat vroeger al was beslist. Over de technische aspecten van het bewuste programma, en de verschillende soorten van steun, zal ik het hier niet hebben. Ik beperk me tot het in herinnering brengen van deze belangrijke mededeling van de eerste minister. Hij zei dat de gewesten de federale overheid hebben gevraagd om bijkomende middelen uit te trekken.

Voorts is aangekondigd dat er geen verdeelsleutel tussen de regio's zou worden gehanteerd. Dat is opvallend. De verdeling zou gebeuren op basis van de ingediende dossiers, en niet volgens een vooraf vastgelegde sleutel, wat een echte innovatie is van het subsidiëringsbeleid in dit soort dossiers. De premier zei ook dat op dat ogenblik geen samenwerkingsakkoord bestond tussen de federale overheid en de gewesten. De federale overheid zou au-

Schuermans

tonoom beslissen. Ik heb daar bedenkingen bij. Het is een goede zaak dat de overheid industriële activiteiten ondersteunt. De concurrentie noopt daartoe. Het valt evenwel op dat de Vlaamse regering blijkbaar geen punt maakt van de correcte uitvoering van de afspraken over de bevoegdheidsverdeling tussen de gewesten en de federale overheid. Volgens de bijzondere wet zijn het economisch beleid en het wetenschappelijk onderzoek bevoegdheden van de gewesten. Er is weliswaar in de mogelijkheid voorzien dat de federale overheid tussenkomt als het gaat over acties en programma's die de belangen van een gewest of gemeenschap overstijgen. In dat geval kan de federale overheid, voor ze een beslissing neemt, op advies van de federale Raad van Advies voor het Wetenschapsbeleid aan de gemeenschappen of gewesten een voorstel tot samenwerking voorleggen. Het staat de gemeenschappen en gewesten vrij om op het voorstel in te gaan. Enkel op die basis kan de federale overheid een medespeler worden.

De regel is dus dat het om een regionale bevoegdheid gaat ; afwijkingen kunnen enkel op basis van een samenwerkingsakkoord. Ik stel vast dat u de federale overheid toestaat om op te treden zonder dat er voorafgaandelijk een samenwerkingsakkoord is afgesloten. Het valt ook op dat er in dit belangrijk dossier van een verdeelsleutel geen sprake is, hoewel dat in andere wel het geval is. Zo wordt er voor belangrijke investeringen van de NMBS een verdeelsleutel gehanteerd. Minister Durant staat erop dat dit gebeurt. Dat is ook het geval voor belangrijke werken in Vlaanderen, zoals de aanleg van de IJzeren Rijn en de ontsluiting van Antwerpen.

Het verbaast me zeer dat de regering sinds het begin van deze zittingsperiode van koers is veranderd. Het Airbus-dossier is geen nieuw dossier. Dit debat is ook al tijdens de vorige zittingsperiode gevoerd, naar aanleiding van een dreigend bevoegdheidsconflict. De heer De Gucht heeft toen een interpellatie gehouden tot minister-president Van den Brande. In de Handelingen van het Vlaams Parlement lezen we dat volgens de heer De Gucht die interpellatie 'niet mag worden beschouwd als een verwijt' aan de minister-president of aan het Vlaams Gewest. Integendeel, zo zegt de heer De Gucht : 'uit de dossiers blijkt dat het Vlaams Gewest zich tijdens de onderhandelingen bijzonder hard heeft opgesteld' en 'niet heeft ingestemd met de federale opvattingen van het moment'. Op dat ogenblik lag er een budget van nagenoeg 2 miljard frank ter beschikking. Vandaag gaat het om een

veelvoud daarvan, maar 2 miljard frank is toch ook geen onbelangrijk bedrag. De verdeelsleutel zou toen 55 percent voor Wallonië, 25 percent voor Brussel en amper 20 percent voor Vlaanderen opleveren. Voor sommige onderdelen van het programma zou Vlaanderen slechts 11 percent krijgen.

De heer De Gucht heeft toen de bevoegdheidsverdeling in herinnering gebracht. Hij verwees naar de wetten op de staatshervorming. De procedure is glashelder. Het gaat om wetenschappelijk onderzoek in een industriële sector. Beide gevallen zijn Vlaamse bevoegdheden. Toch wil men een regeling opleggen die nadelig is voor het Vlaams Gewest. Hij waarschuwde voor een bevoegdheidsconflict. De heren De Gucht, Ramoudt en Laverge hebben toen een voorstel van motie ingediend. Die motie is op basis van juridisch-technische gronden verworpen. Uit dit voorval blijkt toch dat het parlement en de regering van de heer Van den Brande niet akkoord gingen met de gang van zaken. De koerswijziging van de huidige regering is opvallend, want in dit soort van zaken zou men toch enige continuïteit mogen verwachten. Het is vreemd dat men nu zegt dat de federale overheid initiatieven neemt zonder dat een samenwerkingsakkoord is afgesloten. Afhankelijk van wat u hier zult antwoorden, zullen we een motie indienen die vergelijkbaar is met deze van 1998.

De voorzitter : De heer Loones heeft het woord.

De heer Jan Loones : De minister weet dat we de afhandeling van dit dossier op de voet volgen. Dat gebeurt in het Vlaams Parlement, maar ook op het federale niveau. De heer Schuermans heeft al verwezen naar mijn vraag van 29 november. Ik relatieveer zijn opmerkingen : we hebben er niet ons ongenoegen, maar wel onze bezorgdheid geuit. Dat ongenoegen zal pas ontstaan als men niet aan onze bezorgdheid tegemoetkomt. We kennen het dossier, en we zijn benieuwd naar het verdere verloop ervan sinds eind november van vorig jaar.

U hebt verklaard dat er een akkoord is afgesloten en werd ondertekend door de bevoegde ministers en door de ministers-presidenten van de gewesten. Dat geldt echter slechts voor een beperkt gedeelte, namelijk een programma met betrekking tot de vroegere A300, en met betrekking tot de nieuwe A3XX ten belope van 1 miljard frank. Het geldt zeker niet voor het totale bedrag of voor de toen reeds genoemde bedragen van 7 miljard frank aan subsidies voor dossiers ten belope van in totaal 18 miljard frank. Daarvoor is nog niets ondertekend. Welke evolutie is er dienaangaande ?

Loones

Dit is natuurlijk een principiële vraag, en ik begrijp wel dat we in een moeilijke situatie zitten. Daarom wil ik een onderscheid maken tussen het dossier op zich en de communautaire verhoudingen. Vlaanderen heeft er natuurlijk belang bij zijn jonge en steeds meer bloeiende luchtvaartindustrie op alle mogelijke manieren te ondersteunen. Op het eerste zicht kan men dan ook stellen dat we die paar miljard frank van de federale kas gretig moeten aanvaarden. De verdeelsleutels evolueren in de goede zin. Er wordt gezegd dat 49 percent van de middelen aan Vlaanderen zouden toekomen. We kunnen dat echter niet staven. Wat klopt daarvan ?

Tegenover het ondersteunen van onze luchtvaartindustrie staan de algemene transfers in dit land. Als tegenover die 3 miljard frank voor Vlaanderen 6 miljard frank staat voor het Waalse bedrijfsleven, dan is er nog steeds een probleem. Onze basishouding blijft dezelfde. We hebben een eigen bevoegdheid, die we ten volle moeten uitoefenen. Mijnheer de minister, ik heb daarover al schriftelijke vragen gesteld. Uw antwoord daarop was zeer hoopgevend. U gaf uitgebreed aan waarmee de Vlaamse regering bezig is ter ondersteuning van onze luchtvaartindustrie.

We staan hierin niet alleen. Eenzelfde interpellatie werd tijdens de vorige regeerperiode ingediend door de leden van de VLD. Daarbij werd hetzelfde standpunt gehuldigd, zij het eerder met een accent op het mercantiele aspect, waarvoor VU&ID wel begrip kan opbrengen. Als de federale overheid in een samenwerkingsakkoord, dat afwijkt van de principiële bevoegdheidsregeling, tot een systeem komt waarin 55 percent voor onderzoeksprogramma's toekomt aan Vlaanderen, dan moeten we dat opnieuw kunnen beoordelen vanuit een pragmatische houding. We zouden ons daar akkoord mee kunnen verklaren, ook als het ingaat tegen het volledig uitputten van de eigen bevoegdheden.

Dat is één standpunt. Een ander is, tot mijn aangename verrassing, dat van de FLAG zelf. De heer Vervoort gaf zeer onlangs, in een interview in de Financieel Economische Tijd, een weergave van een uitgebreide bespreking over het geheel van de problematiek van de luchtvaartindustrie in Vlaanderen. Ik dacht dat de luchtvaartindustrie elke subsidie dankbaar zou aanvaarden, want ze is niet zoals wij gebonden aan een politieke benadering. Zij hoeft het zich niet aan te trekken dat in dit land de federale middelen nog steeds voor het grootste deel van Vlaanderen komen.

De heer Vervoort zei echter letterlijk : 'Wanneer de gewesten de bevoegdheden die ze gekregen hebben, volledig zouden opnemen, dan valt tenminste de meest delicate discussie al weg.' Hij doelt daarmee op de discussie over de communautaire geschillen, de evenwichten die moeten worden gevonden in de verschillende compartimenten, enzovoort. Een deel van onze luchtvaartindustrie staat verder in onderzoek en afwerking dan de Waalse. Dat zorgt altijd voor moeilijke situaties. De heer Vervoort meent dat Vlaanderen, als het zijn bevoegdheid ten volle zou benutten, die andere problemen niet meer hoeft aan te pakken, en zelf verder kan. Hij gaat zelfs nog verder. Ik citeer opnieuw : 'Nemen de gewesten hun bevoegdheden niet op omdat ze over te weinig financiële middelen beschikken ?'

Mijnheer de minister, u hebt ongetwijfeld de ambitie om in uw departement nog meer middelen te kunnen besteden. De heer Vervoort zegt ervan overtuigd te zijn dat de Vlaamse overheid in de toekomst het vereiste bedrag kan opbrengen, zonder dat zulks ten koste van iets anders hoeft te gaan. Hij heeft het over 200 tot 300 miljoen frank per jaar, omdat het in het investeringsprogramma uiteraard gespreid wordt over verschillende jaren. Ik ben zeer aangenaam verrast dat de voortrekkers, de belangenverdedigers die louter de eigen belangen van de Vlaamse luchtvaartindustrie moeten verdedigen, oordelen dat we het louter Vlaams moeten en kunnen aanpakken. Wat is uw houding daartegenover ?

Ten slotte maak ik mij ook wat ongerust. Dit dossier typeert een sluipende besluitvorming. Het is uiteraard een succes dat men vorderingen maakt. Toch wil opnieuw de communautaire grondregel benadrukken. Als we niet proberen onze eigen bevoegdheden ten volle te benutten waar het kan, dan zijn we op een verkeerde manier bezig.

De voorzitter : De heer Weyts heeft het woord.

De heer Johan Weyts : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, een jaar of vijf geleden werd in de commissie voor Financiën van de Senaat aan de toenmalige minister van Financiën gevraagd hoe het zat met de steun aan de bedrijven die aan het Airbusproject meewerkten, zowel in Brussel en in Wallonië, als in Vlaanderen. In Vlaanderen leverde toen bijvoorbeeld de firma Wateeuw de tandwielen voor het Airbusproject. De tegemoetkoming die gevraagd werd had betrekking op de wisselkoers van de dollar. Het verbaasde me toen enorm te vernemen dat aan de bedrijven die in het Airbusproject samenwerkten, een

Weyts

dollarkoers was gegarandeerd van 58 frank. Het verschil tussen de reële dollarkoers en de koers die twintig jaar geleden overeengekomen was bij het begin van Airbus, zou worden betaald door de federale overheid.

Dat dossier scheen nogal binnenskamers behandeld te zijn. We werden in de commissie dan ook onmiddellijk teruggefloten door de minister. Het onderwerp kon moeilijk in de zitting behandeld worden. Ik denk dat door de federale overheid geld ter beschikking werd gesteld om de belofte inzake de wisselkoers van de dollar te honoreren. Het zou interessant zijn om daar meer klaarheid over te krijgen. Wat is daar precies aan de hand? Welke verbintenissen is de federale overheid aangegaan ten gunste van de industrie, die nadien afhankelijk is geworden van de ministers van Economie van Vlaanderen, Wallonië en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest?

De voorzitter : Voor sommige collega's, die de continuïteit van het bestuur belichamen, is dit dossier inderdaad iets gemakkelijker. Toch heb ik getracht er een inzicht in te verwerven. Er is een uitvoerig en pittig debat over gevoerd in de VU&ID-fractie. Het uitgangspunt is een samenwerkingsakkoord. De principiële bevoegdheidsregeling ligt vast. Men kan voor of tegen zijn, al naargelang van het voordeel.

Het hoofdprobleem voor mij als parlementslid is evenwel dat de besluitvorming van het Vlaams Parlement op zeer eigenaardige wijze door de Vlaamse regering wordt begrepen. Onder de vorige regering van minister-president Van den Brande werd een voorwaardelijke beslissing genomen, wat dat ook moge inhouden. Op een bepaald moment zouden de voorwaarden daarvan vervuld zijn geweest. Ik heb echter geen enkele beslissing gezien van de Vlaamse regering, noch van de vorige, noch van de huidige, waarin dat wordt vastgesteld.

Ook onder de huidige regering is geen enkele beslissing genomen over dit dossier. Wel kregen we kennis van een mededeling – geen beslissing – van minister Van Mechelen aan de regering over het ondertekenen van een contract van 1 miljard frank voor een deel van een nieuwe A3XX. Er wordt gezegd dat het om 7,5 miljard frank gaat, waarvan Vlaanderen 46 percent zou krijgen.

Het oudste dossier, dat van 1988 dateert, zou niet worden afgerond. Dat begrijp ik ten volle. De verdeelsleutel was toen 85 miljoen frank voor Vlaan-

deren, 220 miljoen frank voor Brussel, en 330 miljoen frank voor Wallonië. De cijfers waren aldus verdeeld omdat in 1988 de hoofdmoot van de luchtvaartindustrie in Wallonië zat. Nu is het stilaan andersom geworden. Met het feit echter dat het oude dossier van de A340 wordt afgewerkt op basis van die oude cijfers, heb ik geen enkele moeite.

Het probleem zit in het nieuwe dossier. Wordt de besluitvorming van de Vlaamse regering vastgelegd in echte geacteerde beslissingen? Wat is de draagwijdte van het reeds ondertekende contract voor de A3XX ter waarde van 1 miljard frank? Wat betekent de mededeling dat het eigenlijk om 7,5 miljoen frank gaat, waarvan 46 percent aan Vlaanderen zou toekomen?

Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk Van Mechelen : Mijnheer de voorzitter, collega's, de minister-president heeft mij verzocht om op deze interpellatie te antwoorden, omdat ik in de voorbije achttien maanden steeds namens de Vlaamse regering in dit dossier ben opgetreden, en de onderhandelingen heb gevoerd.

We spreken hier over twee verschillende dossiers, die echter voortdurend door elkaar worden gehaald. Het is nuttig om de zaken eens op een rij te zetten, zodat iedereen weet waarover het precies gaat. Vooreerst is er het dossier van de A340, model 500/600. Over dat dossier hield de heer De Gucht destijds een interpellatie, omdat op 24 juni 1998 een voorstel van samenwerkingsakkoord tot stand was gekomen, dat nadien het voorwerp uitmaakte van een discussie tussen de gewesten en de federale regering. Op het moment van die interpellatie was dat akkoord niet ondertekend. De heer De Gucht zei toen dan ook dat er een samenwerkingsakkoord moest zijn tussen de gewesten vooraleer dit operationeel kon worden.

Dat was het standpunt van de Vlaamse regering van gisteren, en het blijft ook het standpunt van de Vlaamse regering van vandaag. We gaan er dus van uit dat het een economisch dossier is dat onder de regionalisering ressorteert. Een optreden van de federale overheid met betrekking tot de luchtvaartindustrie kan enkel onder de uitdrukkelijke voorwaarde dat er vooraf een samenwerkingsakkoord is tussen de gewesten en de federale overheid.

In het samenwerkingsakkoord omtrent de A340 ging het over een bedrag van 2,053 miljard frank. In de notulen van de Vlaamse regering van 27 april

Van Mechelen

1999 – dat was dus voor 13 juni – lees ik : ‘De Vlaamse regering beslist : haar goedkeuring te hechten aan het bij bovengenoemde nota gevoegde ontwerp van samenwerkingsakkoord, evenwel slechts voor de helft van het bedrag van 2,053 miljard frank, dat opgenomen is in tekst zoals die door de interkabinettenwerkgroep is uitgewerkt.’ Op dat moment was de snijbloemenkwestie actueel. Daarvoor was de verdeelsleutel 80/20. Het samenwerkingsakkoord met betrekking tot de A340 is een akkoord dat door de Vlaamse regering is goedgekeurd.

Er is een begeleidende brief van het toenmalige kabinet-Van den Brande aan de federale regering. Ik probeer daar een kopie van te pakken te krijgen. Daarin staat dat voor de tweede schijf de verhouding voor Vlaanderen beter moest zijn. Dat had betrekking op artikel 6 van dat samenwerkingsakkoord, waarin we konden lezen dat het saldo van 127 miljoen frank later zou worden verdeeld op een tussen de partijen nog overeen te komen wijze. Daar ging de discussie over.

De Vlaamse regering keurde het samenwerkingsakkoord goed op 27 april 1999. 1 miljard frank mocht onmiddellijk worden vastgelegd. Voor het andere miljard ging de Vlaamse regering op dat ogenblik niet akkoord met de 80/20-verdeelsleutel. Men moest daar dus opnieuw over onderhandelen.

Bij mijn aantreden was er met betrekking tot het vrijgeven van de tweede schijf nog geen beslissing genomen. In overleg met de gewesten en de federale regering werd uiteindelijk beslist dat het saldo van 127 miljoen frank, zoals hier in het samenwerkingsakkoord staat, integraal naar het Vlaams Gewest zou gaan. Hierdoor kwam het deel dat van de tweede schijf naar Vlaanderen zou gaan op 38 procent te liggen.

Ik heb dit aan de Vlaamse regering meegedeeld met de vraag of we daarop mochten ingaan. De zaak is vervolgens afgewerkt. De beslissing om het saldo volledig naar Vlaanderen over te hevelen komt overeen met de feiten. Naast de A340 is er nog de A3XX, ondertussen de A380. Met betrekking tot deze laatste Airbus heeft de federale regering de gewesten gevraagd of zij bereid waren om opnieuw over een samenwerkingsakkoord te praten. Daarbij zou men vertrekken van de industriële realiteit van de Belgische ondernemingen. Dit uitgangspunt sluit perfect aan bij het standpunt van onder anderen de voorzitter van de Vlaamse Luchtvaartindustrie. Hij stelde in het protocol dat

is ondertekend door de drie gewestelijke voorzitters van de luchtvaartbedrijven dat er op voorhand geen verdeelsleutel tussen de gewesten mocht worden bepaald.

Hierbij rees een probleem. Voor men tot een samenwerkingsakkoord komt, wordt er samen overlegd. Bij de eerste onderhandelingen in het bevoegde interministerieel comité heb ik gezegd dat als we vertrekken van het begrip ‘industriële realiteit’, we enkel in die filosofie kunnen stappen indien vooraf wordt bepaald dat de verzuchtingen van alle ondernemingen zullen worden ingevuld. Ik heb dit standpunt ingenomen om de heel eenvoudige reden dat in de financiering van die NRC’s de cellenbouwers eerst aan de beurt komen. De cellenbouwers zijn de mensen die de romp bouwen. Het is op dit gebied dat Wallonië met bedrijven zoals Sabca leidinggevend is, en Wallonië zal dus als eerste langs de kassa passeren.

Vervolgens zijn er de uitrusting en de motoren. De vrees die bij Vlaanderen leefde was dat, eens de cellenbouwers langs de kassa zouden zijn gepasseerd, de beschikbare financieringspot voor de NRC’s leeg zou zijn. Ik heb dus tegen minister Picqué gezegd dat ik gerust de industriële realiteit wil onderschrijven als uitgangspunt, op voorwaarde dat er een garantie is dat alles kan worden gefinancierd.

We hebben vervolgens een aantal berekeningen gemaakt die we op mijn kabinet zorgvuldig hadden voorbereid met alle betrokken actoren uit de luchtvaartindustrie. Ik durf zelfs zeggen dat we letterlijk met een open boekhouding hebben gewerkt. Uiteindelijk kwamen we op een bijkomend onderhandelingselement, namelijk het feit dat Vlaanderen en de Vlaamse ondernemingen voor het maken van de uitrusting vooral R&D-kosten hebben en dat dergelijke kosten in het verleden nooit werden gefinancierd in samenwerkingsakkoorden. We hebben vervolgens twee eisen gesteld, namelijk dat er van bij het begin genoeg geld zou zijn voor het hele programma en alle ondernemingen en dat men met betrekking tot de uitrusting niet enkel de NRC’s zou betalen, maar ook de R&D-kosten. Dat laatste was dus nieuw.

Vervolgens was er een gigantisch debat over de vraag welk deel van die R&D-kosten mag worden gefinancierd volgens de WTO-akkoorden en volgens de Europese regels. Uiteraard hadden wij ons op voorhand geïnformeerd. Volgens het akkoord tussen Amerika en Europa mag de prefinanciering voor NRC’s voor rompenbouw maximum 33 procent zijn. Ik wist echter dat voor de uitrusting de fi-

Van Mechelen

nanciering tot 75 percent mag oplopen volgens de WTO-akkoorden en volgens de Europese regels. We weten dat Vlaanderen op het gebied van uitrusting de belangrijkste speler is, en we hadden er dus alle belang bij de R&D-kosten maximaal te financieren.

Dat heeft tot een schorsing van de zitting geleid, waarna men bevestigde dat mijn standpunt juist was. Minister Picqué heeft toen gezegd dat we in dat geval nooit zouden toekomen met de middelen waarin was voorzien. Ik zei : 'Waarvan akte, maar dat is uw probleem en niet het mijne.' Vervolgens was er discussie over de financiering van de motorenbouwers. Daar is men teruggevallen op het principe van 33 percent.

Tijdens de eerste zitting over het samenwerkingsakkoord is, met andere woorden, gezegd dat er voldoende middelen moeten zijn, dat er een dekking van de industriële realiteit moet zijn, dat de prefinanciering van de NRC's voor de cellenbouw 33 percent moet zijn en de prefinanciering van de R&D-kosten met betrekking tot de uitrusting 75 percent. Van de kosten voor de uitrusting zijn 80 percent R&D-kosten en 20 percent NRC's. De 20 percent wordt a ratio van 33 percent gefinancierd en de 80 percent a ratio van 75 percent. Voor de motorenbouwers geldt het gangbare percentage zoals bepaald in de WTO-akkoorden.

We zijn vervolgens een tweede keer samengekomen. Minister Picqué heeft toen aangekondigd dat hij tot dezelfde bevindingen was komen. Vervolgens is er een ontwerp besproken, waarin het bedrag dat voor de prefinanciering moest worden uitgetrokken op ongeveer 7,868 miljard frank was vastgelegd. Het bedrag van de potentiële uitgaven waar dit vorige bedrag op werd berekend was geschat op ongeveer 19 miljard frank. De federale minister beschikte echter niet over dat bedrag, hij had op dat ogenblik enkel het saldo van het vorige Airbus-dossier, namelijk 1,7 miljard frank. Hij moest eerst naar de kern gaan om een financieel akkoord te kunnen sluiten. Minister Picqué heeft dat dan ook gedaan, en het resultaat is het document dat ik nu voor me heb, daterend van 28 november 2000.

We moeten toch duidelijk stellen dat er voor de federale regering geen twijfel over bestaat dat er een samenwerkingsakkoord moet zijn. Daar is ook nooit twijfel over geweest, en in de nota staat letterlijk : 'cette intervention ne pourra s'exercer que dans le cas d'un accord de coopération à négocier

avec les autorités regionales'. Er is met andere woorden nooit discussie geweest over het feit of er een samenwerkingsakkoord moest zijn.

Laat ons nu alles eens duidelijk op een rijtje zetten. Ten eerste zeggen alle industriëlen op 13 augustus 2000 dat ze een samenwerkingsakkoord willen op basis van de industriële realiteit en niet op basis van verdeelsleutels. Voor Vlaanderen werd deze overeenkomst ondertekend door de voorzitter van de VLI, Guy Putman van Barco. Ten tweede slagen we erin om in de onderhandelingen voor Vlaanderen het maximum te krijgen van wat mogelijk was. Ten derde zegt de federale minister dat hij bereid is om dat te verdedigen. Hij is dan naar de regering gestapt omdat hij natuurlijk een budgettaire machtiging nodig had om verder te kunnen onderhandelen met de gewesten.

Zo ver staan we dus vandaag. Deze beslissing houdt in dat er een bedrag ter beschikking gesteld wordt van maximaal 7,868 miljard frank. Dat is een verhaal dat ondertussen gepasseerd is, en nu zijn er onderhandelingen aan de gang tussen de verschillende verantwoordelijken – de mensen van het kabinet die bevoegd zijn voor deze aangelegenheid – om de ultieme tekst van het samenwerkingsakkoord op te stellen. We dringen er vanuit Vlaanderen op aan dat we ook zeer nauw betrokken worden bij de opvolging van dat akkoord, zodat een loyale uitvoering van dat samenwerkingsakkoord bereikt wordt.

Er zijn met andere woorden twee verhalen : dat van het A340-programma, model 500/600, en dat van de A3XX, ondertussen de A380. Het eerste was een beslissing van de Vlaamse regering op 27 april 1999 en werd gefinaliseerd in een akkoord waarbij een saldo van 127 miljoen frank naar Vlaanderen gekomen is. Het tweede heeft betrekking op de pas gestarte onderhandelingen over een nieuw samenwerkingsakkoord. Daarover bestaat een principieel akkoord binnen de werkgroep, het interministerieel comité : men wil op basis van deze gegevens doorgaan. De federale minister heeft daarvoor aan het kernkabinet een machtiging gevraagd en gekregen. Vandaag worden de teksten gefinaliseerd die zullen worden voorgelegd aan de Vlaamse regering.

De voorzitter : De heer Schuermans heeft het woord.

De heer Eddy Schuermans : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik wil enkele opmerkingen maken. Ik onderken dat het goed is dat men bedrijven die inspanningen doen, tracht te onder-

Schuermans

steunen, maar we blijven eigenlijk nog werken in een systeem dat niet aangepast is aan onze regionale bevoegdheid.

Mijnheer de minister, u zegt wel dat de federale regering hierom gevraagd heeft, maar toen aan de federale premier de vraag gesteld werd waarom de federale regering hierin opgetreden is, antwoordde hij dat daarom gevraagd werd door de gewesten, ook door Vlaanderen. We blijven dus zitten met een systeem waarin we wel wat casuïstiek hebben, waar een aantal bedrijven gelukkig hun voordeel mee kunnen doen, maar globaal bekeken blijft het toch zo dat het Waals bedrijfsleven hiervoor meer vragende partij is en met de grootste bonus gaat lopen. Daarnaast is er weliswaar ook een stijgend belang voor Vlaanderen, maar toch veel minder dan op basis van de verdeelsleutels die ook vandaag nog in andere domeinen worden gehanteerd.

U zegt wel dat ook de industrie akkoord ging om te werken op basis van de feitelijke dossiers, zoals gevraagd werd door de particuliere bedrijven, zonder afgesproken regionale verdeelsleutel. Ik stel vast dat deze stelling, waar op zich wel wat voor te zeggen valt, niet gedeeld wordt door de federale overheid en de Waalse regeringsleden in het bijzonder, als het gaat om terreinen die voor ons erg belangrijk zijn en waar onze claims percentueel gezien veel belangrijker zouden kunnen zijn dan wat wij vandaag krijgen, zoals het NMBS-dossier waar ik al naar verwezen heb. Daar blijft men dus in de oude aanpak steken, een aanpak die voor ons niet zo gunstig is.

Om dit dossier op gang te krijgen past men een andere techniek toe, op aandringen van zowel het Vlaamse als het Waalse bedrijfsleven. De grondzaak blijft echter dat we hier met een bepaalde bevoegdheid werken, waarvan wij de financiële middelen niet willen of kunnen inzetten. Ik denk dat dat debat toch ook gevoerd moet worden, en dat we dit niet dossiersgewijs, al naargelang het ons uitkomt, kunnen hanteren. Dit veronderstelt namelijk niet de juiste verhoudingen tussen de gewesten onderling en de gewesten en de federale overheid. Laten we ook opmerken dat de premier antwoordt dat de federale regering eerst beslist, en dat er dan een basisakkoord gesloten zou worden.

Minister Dirk Van Mechelen : Dit is onjuist, ofwel hebt u niet goed geluisterd. Minister Picqué is naar de federale regering gestapt om na te gaan of hij verder mocht onderhandelen op basis van de verzoeken van Vlaanderen, namelijk de volledige

budgettaire dekking van de industriële realiteit. Dat was nodig omdat er natuurlijk enorme budgettaire consequenties waren, waarvoor de federale minister van Begroting, de heer Vande Lanotte, zijn akkoord moest geven. Tijdens die vergadering heeft minister Vande Lanotte gezegd dat hij ermee akkoord ging om op basis van deze afspraak verder te onderhandelen. Momenteel worden de inhoudelijke onderhandelingen over het uitschrijven van een samenwerkingsakkoord voortgezet, en dat akkoord moet eerst door de gewesten bekrachtigd worden voor we de ultieme stap kunnen zetten. Ik denk dat we dus nog altijd de logica van een samenwerkingsakkoord volgen.

De heer Eddy Schuermans : Dit wijkt af van wat ik gelezen heb. Ik beschouw de Handelingen als het meest betrouwbare stuk, en daarin wordt gesteld dat de procedure niet gevolgd werd. Vrijdag werd op de bewuste interpellaties van verschillende collega's in het federale parlement geantwoord dat er een federale regeringsbeslissing zou zijn, en dat er achteraf zou worden onderhandeld over een samenwerkingsakkoord, dat dan daarna onderschreven zou worden. Ik lees dat alleen maar, ik zetel niet in dat parlement, maar u gaat toch met mij akkoord als ik zeg dat deze zaak in de belangstelling staat. Diverse collega's van verschillende partijen hebben gesteld dat er een einde moet komen aan zo'n situatie, en dat het niet de taak van de federale overheid is om permanent op te treden op het terrein.

De Vlaamse regering onderschrijft deze houding niet. Ik weet wel dat een aantal particuliere bedrijven hiermee hun voordeel doen, en dat is op zich natuurlijk goed, maar u treedt buiten de logica van de staatsvorming en van de wetgeving die daar rond bestaat. Als we op deze manier blijven voortwerken, en er is voor bepaalde dossiers geen verdeelsleutel of geen samenwerkingsakkoord, dan zorgt dit voor slechte verhoudingen, wat niet naar de letter noch naar de geest is van wat vandaag op het vlak van de staatsvorming voorligt. Daar blijf ik bij.

Minister Dirk Van Mechelen : Ik heb een vraag. Vindt de CVP-fractie nu dat dit samenwerkingsakkoord, zoals ik het formuleer, niet goedgekeurd mag worden ? Is dat uw standpunt ?

De heer Eddy Schuermans : U moet mij geen woorden in de mond leggen. Wij vinden dat men bij de toepassing van deze wetgeving bij voorbaat samenwerkingsakkoorden moet afsluiten zoals de wet bepaalt, en dat men erover moet waken dat de verdeling over de regio's vergelijkbaar is met wat

Schuermans

op andere domeinen gebeurt, waar die verdeelsleutels al bestaan. Men mag in dit dossier niet toestaan dat akkoord wordt gegaan met een verdeelsleutel die voor ons minder gunstig is of dat er geen verdeelsleutel afgesproken wordt.

Minister Dirk Van Mechelen : Was de verdeelsleutel van de heer Van den Brande dan wel de juiste, waarbij er 80 percent naar Wallonië ging en 20 percent naar Vlaanderen ?

De heer Eddy Schuermans : Neen. U weet heel goed dat er een negatieve houding aangenomen werd door de vorige Vlaamse regering, ook ondersteund door het parlement en in het bijzonder door de collega's van de VLD-fractie. Omdat men niet akkoord ging in Vlaanderen, werd er in tweede instantie een betere regeling voorgesteld, die u zelf hebt toegelicht.

Minister Dirk Van Mechelen : Er was wel een akkoord, ik heb dat voorgelezen.

De heer Jan Loones : Mijnheer de minister, u kunt niet voorbijgaan aan de realiteit van de staatshervorming en u zult hier wellicht nog in andere dossiers mee geconfronteerd worden. U moet er met uw minister-president over waken dat men bij voorbaat een samenwerkingsakkoord heeft met gunstige of correcte verhoudingen tussen de gewesten, en dat de federale overheid pas daarna optreedt.

Meer algemeen denk ik dat we de houding moeten aannemen dat we niet afstappen van onze bevoegdheden, en dat we daarvoor ook in de nodige middelen moeten voorzien binnen onze bevoegdheden. Ik denk dat dit globaal gesproken voor Vlaanderen een betere oplossing is dan wat u vandaag voorstelt, want, zoals hier ook al werd gezegd, is wat federaal gefinancierd wordt voor een belangrijk deel ook Vlaamse financiering. Laten we elkaar wat dat betreft niks wijsmaken. Ik denk dat u beter zorgt voor correcte verhoudingen tussen de federale overheid en de gewesten.

Minister Dirk Van Mechelen : Dat laatste wil dus zeggen dat er geen samenwerkingsakkoord gesloten kan worden met betrekking tot de A380 ?

De heer Jan Loones : Neen, dat betekent dat men over dat samenwerkingsakkoord moet onderhandelen voor de beslissing, in correcte voorwaarden voor Vlaanderen.

Minister Dirk Van Mechelen : Er is geen enkele minister die wat de duur betreft zo nauwkeurig geantwoord heeft over wat er tot de dag van vandaag gebeurd is. De procedure loopt momenteel. Dit is het verhaal van de kip en het ei. Minister Picqué kan met mij niet verder onderhandelen zonder te weten of hij naar een bedrag mag gaan van 7,868 miljard frank, en daarvoor moet hij het fiat hebben van de regering, dat is nogal wieses. Dat saldo zou worden overgedragen, en op het moment dat men hierover praatte, waren intimi die al jaren bezig waren met dit dossier ervan overtuigd dat de A3XX er niet zou komen. U weet dat daarover heel lang twijfel geweest is. Een en ander is vergelijkbaar met het verhaal van de Joint Strike Fighter, een project waarover de nieuwe Amerikaanse president laat doorschemeren dat hij er niet mee wil verdergaan.

Rond dit superproject was er dus heel lang discussie, men heeft eigenlijk onderhandeld over de A340, model 500/600, en men heeft gezegd dat het saldo zal worden overgedragen. Het saldo zal nu 1,7 miljard frank bedragen, wat nogmaals bewijst dat die vooropgezette potentiële industriële activiteit van 19 miljard frank misschien leuk is om vandaag te stellen, maar we zouden binnen tien jaar toch ook eens moeten nakijken hoeveel daarvan effectief zal worden ingevuld. Dat heb ik ook altijd gezegd in de onderhandelingen met de federale regering : we moeten duidelijk zijn, we moeten het maximum kunnen voorzien, maar we moeten ook zo eerlijk zijn dat we die budgettaire consequenties nooit zullen opnemen.

Ter informatie wil ik nog vertellen dat in die onderhandelingen ook werd gesteld dat Vlaanderen wat dat betreft zelf zijn verantwoordelijkheid zou nemen en ook een ondersteuning zou doen van NRC's. De Vlaamse regering heeft hierover op 15 december beslist om inderdaad 105 miljoen frank uit de eigen Vlaamse middelen voor luchtactieprogramma's vrij te maken. In het verleden heeft de Vlaamse regering daar nooit eigen middelen voor vrijgemaakt. Dit project wordt gefinancierd volgens de resultaten van een IWT-studie, een studie voor directe en indirecte innovatiesteun voor de lucht- en ruimtevaartsector. Het is een schitterende studie die we later zullen bespreken en die een zeer goed bruikbaar document zal vormen in de onderhandelingen met de federale minister van Economie en de Waalse regering, omdat ze ons uitstekend documenteert over alle mogelijkheden die zich zouden kunnen voordoen. In Vlaanderen wordt met andere woorden heel minutieus gewerkt aan een eigen lucht- en ruimtevaartbeleid.

Van Mechelen

Mijnheer Schuermans, u had het over de 'mercantiele potentialiteit' om al dan niet mee te doen. De ultieme beslissing zal natuurlijk bij de Vlaamse regering liggen, maar nu was naar mijn mening sprake van een perfecte mogelijkheid die beantwoordt aan alle verzuchtingen van de bedrijven. In feite vraagt u een koppeling aan andere dossiers, maar dat hebben we in dit geval voor één keer niet willen doen.

De voorzitter : De heer Loones heeft het woord.

De heer Jan Loones : Mijnheer de minister, ik ben blij met uw toelichting. Van vermenging is altijd al sprake geweest, ook voor een bedrag van 2 miljard frank.

Het belangrijkste is natuurlijk de politieke benadering. U stelde dat er nog geen samenwerkingsakkoord is gesloten, omdat de onderhandelingen nog bezig zijn. Uw uitgangspunt is de wens van de industrie. Voor ons is die wens minder relevant, want wij willen vertrekken vanuit een politieke benadering.

U stelde ook dat u voor Vlaanderen het onderste uit de kan zou halen, maar wat betekent dat ? Moeten we streven naar de ideale verhouding waarbij onderzoeksprogramma's automatisch 55 percent krijgen, of moet de NMBS-verdeling of een 60/40-verhouding worden nagestreefd ? Ik vrees dat we nooit voldoende zullen bereiken indien we geen vaste verdeelsleutel hanteren en daarbij niet uitgaan van de industriële capaciteit.

Ik ga ervan uit dat u uw collega's uit de Vlaamse regering zult kunnen overtuigen. We zullen achteraf moeten beoordelen of deze zaak voordelig is geweest voor Vlaanderen.

De voorzitter : De heer Schuermans heeft het woord.

De heer Eddy Schuermans : Mijnheer de minister, ik heb nooit beweerd dat dit dossier moet worden gekoppeld aan andere. Ik ben het met de heer Loones eens dat we steeds de verliezende partij zullen zijn als geen vaste verdeelsleutels worden gehanteerd. De geschiedenis heeft dit al aange-toond. Vlaanderen heeft een jonge industrie, maar dat is geen reden om geen verdeelsleutel te hanteren. We doen dit trouwens wel op andere, heel belangrijke domeinen waarbij grote bedragen zijn gemoeid. Het zou iets anders zijn als de federale

overheid van plan zou zijn om alles los te laten, maar dat is niet het geval.

De voorzitter : De heer Laverge heeft het woord.

De heer Jacques Laverge : Mijnheer de voorzitter, federaal minister Piqué heeft duidelijk gesteld dat luchtvaart tot de gewestbevoegdheden behoort. Natuurlijk biedt de federale overheid in dit geval een kans door meer dan 7 miljard frank ter beschikking te stellen van de industrie. Daarnaast moet ook Vlaanderen een ondersteuning bieden via het IWT. Er bestaat trouwens reeds Vlaamse steun voor onderzoek inzake de luchtvaartindustrie. Nu hebben we het over een extra.

Mijnheer Loones, u hebt het over de verdeelsleutel en over de industriële capaciteit van Vlaanderen. Natuurlijk is hierbij sprake van een dilemma, want kan de industriële capaciteit wel evenredig zijn aan een verdeelsleutel ? Het is immers goed mogelijk om wel over een verdeelsleutel te beschikken, maar een onbestaande opvangcapaciteit te hebben. U vergelijkt twee zaken die niet vergelijkbaar zijn.

Het bedrag is nu beschikbaar. Ik wil vragen om realistisch te blijven. We mogen niet vervallen in wafelijzerpolitiek, want daar hebben we jarenlang tegen gestreden. Natuurlijk mogen we de Vlaamse rechten niet miskennen, maar nu Vlaanderen nog niet over voldoende capaciteit beschikt, moeten we toch evenmin de zaak blokkeren.

De kabinetschef van de federaal minister Piqué heeft zelf verklaard dat nog afspraken moeten worden gemaakt met de drie gewesten. We hopen dat die in maart op papier zullen staan. We bevinden ons nu nog steeds in de besprekingsfase.

Natuurlijk mogen we ook bezorgd zijn. De Vlaamse regering wil het onderste uit de kan halen. Het heeft echter geen zin om meer te verwerven dan onze industriële capaciteit aankan.

De heer Eddy Schuermans : Mijnheer Laverge, ik verwijs nu even naar uw met redenen omklede motie.

De heer Jacques Laverge : Mijnheer Schuermans, u haalt twee zaken door elkaar. De motie ging over het dossier van de A340, maar de nieuwe middelen zijn uitsluitend bedoeld voor de A380.

De heer Eddy Schuermans : Neen, mijnheer Laverge, u vergist zich.

De heer Jacques Laverge : Ik vergis mij niet.

De heer Eddy Schuermans : Toch wel, ik heb de tekst bij me. Ik geef toe dat toen nog geen sprake was van de A380. In de motie die u samen met de heren De Gucht en Ramoudt ondertekende, ging het over de A3XX. U vroeg toen 55 percent. Nu beweert u dat de verdeelsleutel niet van belang is en dat de subsidiëring moet volgen op de industriële capaciteit. Dit is een spectaculaire wending in uw standpuntbepaling ! (*Opmerkingen van de heer Jacques Laverge*)

Mijnheer Laverge, in november 1998 vroeg u zelfs om de beslissingen van de federale overheid ahangig te maken bij het Overlegcomité en eiste u een advies van de Raad van State. U schreef toen dat dit nodig was omdat Vlaanderen heel ernstig benadeeld werd, want de A3XX zou slechts 26 percent krijgen en de andere programma's 11 percent. Vandaag denkt u helemaal anders en stelt u dat een hoge verdeelsleutel niet nodig is omdat we niet over voldoende capaciteit beschikken.

De heer Jacques Laverge : Maar de percentages liggen nog niet vast, er wordt nog over onderhandeld.

De heer Eddy Schuermans : U kunt ons veel proberen wijsmaken, maar dat niet.

De heer Jacques Laverge : Destijds heeft de Vlaamse regering een heel negatieve verdeelsleutel aanvaard, waartegen ik heb geprotesteerd.

De heer Eddy Schuermans : U vroeg 55 percent.

De heer Jacques Laverge : Ik heb nooit beweerd dat we nu geen 55 percent vragen. Ik zeg enkel dat moet worden gezocht naar een goede verhouding of een verdeelsleutel in het licht van de industriële opvangcapaciteit. We moeten de zaak realistisch bekijken en ons niet zomaar vastklampen aan percentages. De capaciteit is veel belangrijker.

De heer Eddy Schuermans : Op het einde van 1998 stelde u nog dat er sprake zou zijn van een be-

voegdheidsprobleem omdat Vlaanderen de 55 percent niet kreeg !

De voorzitter : Mijnheer de minister, uit dit debat blijkt dat we erg gediend zouden zijn met een duidelijke besluitvorming van de Vlaamse regering. De vorige Vlaamse regering vertrok van een voorwaardelijke beslissing, waarna er tussentijdse mededelingen, onderhandelingen en beslissingen kwamen. Iedereen is het ermee eens dat de 80/20-verhouding nefast was. Daarom is er een bijsturing geweest van het tweede deel van het oude dossier.

Uit de parlementaire stukken blijkt dat de twee dossiers van in het begin gedeeltelijk aan elkaar gelieerd zijn. In vergelijking met de vroegere A3XX, vormt de nieuwe A380 een nieuw verhaal. We hopen dat de Vlaamse regering het onderste uit de kan zal halen. Er zou sprake zijn van 46 percent, maar ik laat in het midden of dat percentage klopt. In elk geval moeten we ijveren voor een deftig samenwerkingsakkoord.

Ik dring er bij de Vlaamse regering op aan om het beslissingsproces zo duidelijk mogelijk te laten verlopen, want tot op heden is dat niet altijd het geval geweest.

Met redenen omklede motie

De voorzitter : Door de heer Schuermans werd tot besluit van deze interpellatie een met redenen omklede motie aangekondigd. Ze moet zijn ingediend uiterlijk om 17 uur op de tweede werkdag volgend op de sluiting van de vergadering.

Het parlement zal zich daarover tijdens een volgende plenaire vergadering moeten uitspreken.

Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 12.05 uur.*
